

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci žalobce: N. N., zastoupený Mgr. Jaroslavem Kadlecem, advokátem, sídlem Tyršova 521, Tábor, proti žalovanému: **ministr obrany**, sídlem Tychonova 221/1, Praha 6, týkající se žaloby proti rozhodnutí náměstkyně pro řízení Sekce právní Ministerstva obrany ze dne 27. června 2016 č. j. 1297/2-2016-1322, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 22. dubna 2020 č. j. 10 Ad 18/2016 - 42,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce, toho času zařazený na systemizovaném místě starší střelec – příslušník vojenského útvaru 1825 Tábor, dne 9. března 2011 utrpěl pracovní úraz na vojenském výcviku ve volné přírodě v rámci kurzu přežití. Během noci, kdy spal v záhrabu ve sněhu, mu omrzl obličej, byla mu diagnostikována periferní obrna lícního nervu. Následkem pracovního úrazu mu byla snížena zdravotní klasifikace (na stupeň D – neschopen k vojenské činné službě) a dne 2. listopadu 2012 byl propuštěn ze služebního poměru vojáka z povolání.

[2] Rozhodnutím ze dne 17. července 2012 č. j. 56-63/18/2011-1825 rozhodl velitel vojenského útvaru 1825 Tábor, že byl žalobce poškozen úrazem spočívajícím v ochrnutí pravé poloviny obličeje v důsledku podchlazení a vzhledem k okolnostem úrazu bude v souladu s § 115 a § 116 písm. a), c) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, provedeno odškodnění, přičemž žalobci přiznal bolestné ve výši 3 600 Kč a náhradu za ztrátu na platu po dobu neschopnosti výkonu služby ve výši 14 400 Kč. K úrazu došlo v přímé souvislosti s výkonem služby, při plnění povinností vyplývajících ze služebního zařazení žalobce.

[3] Podáním ze dne 20. června 2014 žalobce uplatnil nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 1 000 000 Kč. Poukazoval na trvalé následky úrazu, které jej omezují ve společenském styku i v profesním, rodinném a sportovním uplatnění.

[4] Rozhodnutím ředitelky Odboru pro právní zastupování Ministerstva obrany (dále jako „služební orgán“) ze dne 18. března 2015 č. j. 307-00965-12-30-20 byla žalobci podle § 119 odst. 1 zákona o vojácích z povolání přiznána náhrada za ztížení společenského uplatnění ve výši 72 000 Kč. Při stanovení výše náhrady vyšel služební orgán z přílohy vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění (dále jen „bodová vyhláška“), a ze znaleckého posudku MUDr. Pavla Fialy, znalce v oboru zdravotnictví pro různá zdravotnická odvětví se zvláštní specializací na neurologii, který doložil žalobce. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí zamítla náměstkyně ministra obrany pro řízení Sekce právní Ministerstva obrany rozhodnutím ze dne 21. července 2015 č. j. 1217-2/2015-1322. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. prosince 2017 č. j. 11 Ad 19/2015 - 24, následnou kasační stížnost žalobce odmítl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. dubna 2018 č. j. 7 As 42/2018 - 18.

[5] Zároveň služební orgán žalobce vyzval, aby doplnil podklady pro posouzení jeho žádosti o přiznání náhrady za mimořádné ztížení společenského uplatnění. Žalobce na výzvu uvedl, že s ohledem na následky úrazu je na místě odškodnění dvacetkrát zvýšit oproti bodovému ohodnocení. Zdůraznil především, že byl před úrazem aktivním sportovcem, nyní je prakticky vyloučeno, aby se jako sportovec aktivně profiloval. Po propuštění z armády se nemůže věnovat ani oboru, jemuž se vyučil (malíř pokojů), a je výrazně hendikepován při hledání zaměstnání. Úraz utrpěl v mladém věku, rozsah ztráty životních příležitostí je tak závažným následkem poškození zdraví, že je na místě zvýšit náhradu za ztížení společenského uplatnění. Dále se žalobce domáhal toho, aby byla náhrada určena podle metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Následně doložil potvrzení, že je registrován v České boxerské asociaci. Ve své závodní kariéře startoval v extralize a v 1. lize, byl členem širšího reprezentačního mužstva.

[6] Česká boxerská asociace služebnímu orgánu sdělila, že nezná přesný termín ukončení aktivní činnosti žalobce, v letech 2010 a 2011 se už jeho jméno neobjevuje na protokolech o utkáních, určitě v roce 2011 nestartoval v žádné soutěži organizované asociací. Dle sdělení Boxerského klubu DTJ Prostějov, v němž žalobce působil, absolvoval poslední soutěžní utkání za tento klub v roce 2009. Žalobce tato sdělení nečinil spornými, avšak podotkl, že se boxu aktivně věnoval až do chvíle, kdy utrpěl úraz, i když dočasně přerušil závodní činnost v rámci akcí pořádaných Českou boxerskou asociací. Po celou

pokračování

dobu aktivně trénoval a mohl by se k aktivní závodní činnosti vrátit i nyní, pokud by nedošlo k úrazu.

[7] Rozhodnutím ze dne 11. března 2016 č. j. 307-00965-12-46-20 služební orgán žalobci nepřiznal mimořádné zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky, která pro odškodňování úrazů v rámci pracovněprávních vztahů zůstává platnou i po účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (v textu dále též jako „nový občanský zákoník“). Ze zdravotní dokumentace služební orgán dovodil, že žalobce je schopen běžné chůze, sebeobsluhy, sám se dopravovat, jsou zcela zachovány jeho gnostické i komunikační schopnosti, v důsledku pracovního úrazu nedošlo k poškození intelektových schopností ani k narušení psychického stavu. Služební orgán nepochyboval, že úraz žalobce má trvalé následky, s ohledem na intenzitu zásahu do jeho profesního, rodinného, sportovního, společenského a kulturního života však nejde o případ hodný zvláštního zřetele. Služební orgán odkázal na závěr orgánu sociálního zabezpečení o poklesu pracovní schopnosti žalobce pouze o 10 %. Od 30. května 2014 žalobce provozuje samostatnou výdělečnou činnost v oblasti poskytování tělovýchovných a sportovních služeb. Z profilu žalobce na sociální síti Facebook služební orgán dále zjistil, že žalobce vykonává trenérskou činnost v klubu KBC Tábor, účastní se zimních a letních soustředění, venkovních tréninků i zahraničních kurzů, nevyhýbá se ani společenskému styku, neboť se jako trenér účastní soutěží pořádaných Českou boxerskou asociací. Ze shromážděných důkazů vyplývá, že žalobce ukončil profesionální boxerskou kariéru již dva roky před vznikem služebního úrazu. Tvrzený zhoršený psychický stav žalobce nevyplývá z předloženého znaleckého posudku ani z lékařských zpráv. Ztráta možnosti kariérního růstu v Armádě ČR je odškodňována prostřednictvím náhrady za ztrátu na platu po skončení neschopnosti výkonu služby. Služební orgán dále zjistil, že se žalobce v roce 2014 oženil a založil rodinu, služební úraz se tedy nepromítl negativně do jeho rodinného života.

[8] Odvolání žalobce proti rozhodnutí služebního orgánu zamítla náměstkyně pro řízení Sekce právní Ministerstva obrany (dále též „odvolací orgán“ či „náměstkyně“) rozhodnutím označeným v návěti. Konstatovala, že z prvostupňového rozhodnutí nelze zjistit, kdy se ustálil zdravotní stav žalobce, což je klíčový okamžik pro určení právní úpravy, podle níž se bude jeho nárok posuzovat. Nicméně je jisté, že na případ nelze aplikovat vyhlášku Ministerstva obrany č. 346/2015 Sb., o postupu při určování výše náhrady za bolest a za ztížení společenského uplatnění vojáků. Odvolací orgán dále shledal, že bez ohledu na to, zda se zdravotní stav žalobce ustálil přede dnem nabytí účinnosti nového občanského zákoníku či po tomto datu, má být jeho odškodnění posouzeno podle bodové vyhlášky. Přejícné ustanovení v § 394 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, které na bodovou vyhlášku odkazuje, totiž nebylo v souvislosti s přijetím nového občanského zákoníku zrušeno.

[9] Odvolací orgán dále nepochybnil, že kosmetický defekt nastalý v důsledku služebního úrazu může žalobci způsobovat jistý psychický diskomfort, nejde však o okolnost hodnou zvláštního zřetele zakládající nárok na mimořádné odškodnění. Podotkl, že pokles pracovní schopnosti žalobce neznamena automatický pokles příjmů. Dále konstatoval, že vzhledem k tomu, že žalobce za osm let v armádě neučinil žádný výrazný pokrok ve svých schopnostech, dovednostech a kariérním růstu, není ani ztráta možnosti kariérního růstu v armádě důvodem pro přiznání mimořádného odškodnění. Žalobce dále

nedoložil, že by se účastnil boxerských soutěží v době, kdy utrpěl služební úraz. Skutečnost, že se žalobce nadále věnuje boxu jako profesionální trenér, jen nasvědčuje závěru, že trvalé poškození zdraví v důsledku služebního úrazu nemá mimořádný vliv na jeho profesní život.

[10] Žalobce podal proti rozhodnutí náměstkyně žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“). V průběhu řízení přešla působnost žalovaného služebního funkcionáře z náměstkyně na ministra obrany.

[11] Rozsudkem označeným v návěti městský soud žalobu zamítl. Konstatoval, že žádný z účastníků řízení nezpochybňuje datum ustálení zdravotního stavu žalobce a je zřejmé, že se tak stalo v době, kdy již byl účinný nový občanský zákoník. Ustanovením § 3080 body 237 a 238 tohoto zákona byla zrušena bodová vyhláška. Tím se rozštěpila občanskoprávní a pracovněprávní úprava odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, neboť rekodifikací soukromého práva zůstal nedotčen § 392 odst. 2 zákoníku práce, který odkazuje na bodovou vyhlášku. Služební poměr je výkonem závislé práce a výši náhrady za ztížení společenského uplatnění u vojáka je třeba stanovit podle zásad, které platí pro pracovněprávní vztahy. Odškodnění žalobce za ztížení společenského uplatnění tedy mělo být posuzováno podle bodové vyhlášky.

[12] Městský soud shledal, že stěžejním podkladem pro ohodnocení ztížení společenského uplatnění žalobce byl znalecký posudek MUDr. Fialy ze dne 17. prosince 2014, který je ohodnotil 600 body. Znalecký posudek neuvádí ani základní, natož pak zásadní psychické postižení žalobce v důsledku zranění. Z fotografií, které služební orgán opatřil, je zřejmé, že se žalobce nevyhýbá společnosti. Tyto fotografie navíc sám žalobce vystavil na sociální síti Facebook. Ve správním řízení bylo dále prokázáno, že žalobce před úrazem již nevykonával sport na vrcholové úrovni. Městský soud přisvědčil žalobci, že se mohl boxu věnovat neoficiálně a připravovat se na budoucí návrat, toto tvrzení však zůstalo zcela nepodložené. Zdravotní postižení žalobce mu zcela neznemožňuje činnost v tomto odvětví. Žalobce působí jako trenér a je schopen namáhavého fyzického výkonu (podle fotografií vynesl náklad ve vysokohorském prostředí). Ani snížení pracovního potenciálu žalobce o 10 % není důvodem pro mimořádné zvýšení náhrady za ztížení společenského uplatnění, neboť žalobce je podle všech zjištění nadále schopen výdělečné činnosti, navíc je mu opakovaně přiznávána náhrada ztráty na služebním platu.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[13] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítal, že v období od 1. ledna 2014 do 26. října 2015 (kdy nabylo účinnosti nařízení vlády č. 276/2015 Sb.) bylo odškodnění v pracovněprávních vztazích možné pouze na základě subsidiární aplikace občanskoprávních norem. Bodovou vyhlášku výslovně zrušil občanský zákoník, a to v rámci celého právního řádu, tedy i pro oblast pracovněprávních vztahů. Tuto vyhlášku tudíž nelze aplikovat. Záměrem zákonodárce bylo, aby byl i způsob náhrad v rámci pracovněprávních vztahů posuzován podle norem občanského práva. Neexistuje rozumný důvod pro disproporci mezi odškodněním zaměstnanců v rámci pracovněprávních vztahů a odškodněním občanů v rámci občanskoprávních vztahů.

pokračování

[14] Stěžovatel znovu odkázal na znalecký posudek MUDr. Pavla Fialy, jehož závěry městský soud nijak nehodnotil a v rozporu s nimi uvedl, že znalecký posudek nekonstatuje základní, natož zásadní psychické poškození stěžovatele následkem zranění. Městský soud pominul závěr znalce, že stěžovatel je těžce hendikepován pro nemožnost najít se bez vytékání tekutiny z úst i pro kosmeticky defekt, který mu způsobuje psychické trauma ve styku s okolím. Nemožnost najít se ve společnosti je citelným zásahem do soukromého a rodinného života stěžovatele, na čemž nic nemění, že se stěžovatel oženil. Stěžovatel byl před úrazem aktivním sportovcem, nyní může sportovat pouze omezeně. Stěžovatel se věnuje trenérské činnosti, avšak je výrazně limitován ve zdokonalování svých vlastních boxerských schopností. Ačkoli se stěžovatel v době vzniku úrazu neúčastnil žádných boxerských soutěží, nelze dovozovat, že jeho boxerská kariéra byla tehdy již ukončena. Stěžovatel odkázal na případy, kdy se profesionální sportovci vrátili ke kariéře ve vyšším věku. Nadále si udržoval vysokou sportovní úroveň, přesto je jeho návrat do ringu zcela vyloučen, ačkoli box byl a je významnou částí jeho života.

[15] Stěžovatel uznává, že v současné době působí jako trenér boxu, avšak tuto schopnost může ve vyšším věku ztratit, přičemž nemůže najít uplatnění v rámci svého vzdělání. V důsledku služebního úrazu tak zcela ztratil potenciál uplatnit se a vydělávat si na živobytí vlastními silami. Kompenzace celoživotní újmy stěžovatele částkou ve výši 72 000 Kč se jeví jako absurdně nepřiměřená, tato částka nepokryje ani náklady žalobce na zdravotní péči spojenou s úrazem.

[16] Žalovaný se zcela ztotožnil se závěrem městského soudu, že nárok stěžovatele je třeba posoudit podle bodové vyhlášky, na niž odkazuje zákon o vojácích z povolání v rozhodném znění. Zopakoval, že záměrem zákonodárce nikdy nebylo sjednotit právní úpravu odškodňování za ztížení společenského uplatnění v oblasti občanského a pracovního práva. Vyjádření znalce o tom, že poškození zdraví stěžovateli působí psychické trauma, je vážné, MUDr. Fiala je navíc znalcem pro odvětví neurologie, nemá tedy pro posuzování této otázky specializaci. Ve vztahu ke sportovní kariéře stěžovatele žalovaný hodnotil pouze skutkový stav, který existoval v době vzniku úrazu, nikoli možný budoucí návrat stěžovatele k profesionální dráze boxera. Stěžovatel neprokázal, že v době vzniku služebního úrazu byl profesionálním sportovcem a jeho zapojení do této aktivity bylo na mimořádné úrovni. Žalovaný též připomněl, že ztráta pracovní schopnosti se odškodňuje prostřednictvím náhrady za ztrátu na služebním platu po skončení neschopnosti výkonu služby, která je stěžovateli pravidelně přiznávána a vyplácena.

[17] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádření žalovaného stěžovateli na vědomí.

[18] Přípisem ze dne 17. června 2021 č. j. 6 As 113/2020 - 33 předseda senátu seznámil účastníky řízení s předběžným právním posouzením, které se odlišuje od dosavadního přístupu městského soudu a žalovaného (viz níže), a vyzval je, aby se k němu vyjádřili.

[19] Žalovaný pouze stručně sdělil, že právní názor soudu bere na vědomí.

[20] Stěžovatel uvedl, že Nejvyšší správní soud není vázán právními závěry rozsudku městského soudu č. j. 1 Ad 19/2015 - 24, jímž byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí o přiznání základní náhrady za ztížení společenského uplatnění stěžovatele se závěrem, že žalovaný správně aplikoval bodovou vyhlášku. Právní režim uplatněného nároku byl totiž

v předchozím řízení řešen jako předběžná otázka, jejíž řešení není obsaženo ve výroku rozhodnutí soudu. Dle názoru stěžovatele není vyloučeno, aby soud dospěl k závěru, že nárok stěžovatele je třeba posoudit podle občanského zákoníku, a při stanovení výše náhrady zohlednil plnění, které již bylo stěžovateli přiznáno. Pro případ, že by se měla věc posoudit podle bodové vyhlášky, trvá stěžovatel na tom, že dosud přiznaná náhrada za ztížení společenského uplatnění je absurdně nízká.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[21] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[22] Nárok stěžovatele na mimořádné zvýšení odškodnění za ztížení společenského uplatnění byl správně posouzen podle bodové vyhlášky. Nicméně s ohledem na kontext projednávaného případu k tomuto závěru Nejvyšší správní soud dospěl na základě odlišných východisek než městský soud a žalovaný.

[23] Z výše popsaného průběhu správního řízení vyplývá, že stěžovatel uplatnil dne 20. června 2014 nárok na odškodnění ztížení společenského uplatnění ve výši 1 000 000 Kč. Služební orgán o tomto nároku rozhodl nadvakrát. Nejprve rozhodnutím ze dne 18. března 2015 č. j. 307-00965-12-30-20 (potvrzeným rozhodnutím odvolacího orgánu ze dne 21. července 2015 č. j. 1217-2/2015-1322) stěžovateli přiznal „základní“ odškodnění podle § 7 odst. 1 bodové vyhlášky a její přílohy [vydal tedy částečné rozhodnutí ve smyslu § 148 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád], následně nyní přezkoumávaným rozhodnutím zamítl žádost v té části, v níž se stěžovatel domáhal mimořádného zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky.

[24] Stěžovatel se proti rozhodnutí o „základním“ odškodnění bránil žalobou, kterou městský soud zamítl rozsudkem ze dne 22. prosince 2017 č. j. 11 Ad 19/2015 - 24. Přisvědčil tehdejšímu žalovanému, že ve věci měla být aplikována bodová vyhláška. Stěžovatel proti tomuto rozsudku podal kasační stížnost, avšak následně v zákonné lhůtě podle § 106 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neodstranil její vady, a proto ji Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 5. dubna 2018 č. j. 7 As 42/2018 - 18 odmítl.

[25] Existuje tedy pravomocné rozhodnutí žalovaného o přiznání odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle bodové vyhlášky, které obstálo v přezkumu ze strany městského soudu a které Nejvyšší správní soud již nemůže přezkoumat (za což nese odpovědnost především stěžovatel, který včas neodstranil vady kasační stížnosti ve věci sp. zn. 7 As 42/2018, čímž znemožnil kasační přezkum rozsudku městského soudu č. j. 11 Ad 19/2015 - 24).

[26] Předmětem obou rozhodnutí odvolacího orgánu, tedy rozhodnutí o základním odškodnění i nyní přezkoumávaného rozhodnutí o mimořádném zvýšení odškodnění, je tentýž nárok stěžovatele (na odškodnění ztížení společenského uplatnění). Nejvyšší správní soud přitom nepovažuje za možné, aby se část tohoto nároku, který vznikl v jediném okamžiku, posuzovala podle bodové vyhlášky a část podle občanského zákoníku.

pokračování

[27] Stěžovatel měl právní režim odškodnění za ztížení společenského uplatnění rozporovat především v řízení o základní částce odškodnění. Sice tak učinil, avšak neúspěšně a vlastním přístupem se připravil o možnost nechat závěry městského soudu o aplikovatelnosti bodové vyhlášky přezkoumat Nejvyšším správním soudem. V nynějším řízení pak musí Nejvyšší správní soud vycházet z toho, že stěžovateli bylo odškodnění za ztížení společenského uplatnění v základu přiznáno podle bodové vyhlášky a posoudit pouze to, zda byly splněny podmínky pro jeho mimořádné zvýšení podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky.

[28] Nejvyšší správní soud nesdílí názor stěžovatele, že právní režim nároku na odškodnění ztížení společenského uplatnění byl v řízení o „základu“ nároku posuzován jako předběžná otázka, jejíž řešení není pro nyní probíhající řízení závazné. Určení, podle jakého právního předpisu má být stěžovatel odškodněn, nebylo ani v jedné větvi řízení o jeho žádosti předběžnou otázkou, nýbrž součástí procesu aplikace práva na zjištěný skutkový stav, tedy součástí rozhodování služebního orgánu o předmětu stěžovatelovy žádosti (předběžnou by mohla být například otázka, zda stěžovatelův úraz souvisí s výkonem služby, která byla zodpovězena již rozhodnutím velitele vojenského útvaru 1825 Tábor ze dne 17. července 2012 č. j. 56-63/18/2011-1825).

[29] Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud uvádí, že z judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu vyplývá, že náhrada za ztížení společenského uplatnění se stejně jako jiné složky náhrady škody (újmy) na zdraví řídí právní úpravou účinnou v době vzniku škodní události (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2018 sp. zn. 25 Cdo 3377/2018, usnesení Ústavního soudu ze dne 19. března 2019 sp. zn. II. ÚS 117/19), což je v tomto případě bodová vyhláška. Stěžovatel tuto námitku výslovně v kasační stížnosti neuplatnil, ani žalovaný tuto otázku do řízení nevnesl, odpověď na ni však ukazuje, že závěr o právním režimu odškodnění stěžovatele za ztížení společenského uplatnění by při aplikaci citované judikatury byl zřejmě stejný, i kdyby Nejvyšší správní soud posuzoval mimořádné zvýšení odškodnění nezávisle na „základním“ odškodnění stěžovatele.

[30] Nejvyšší správní soud tedy bude nadále vycházet z toho, že náhrada za ztížení společenského uplatnění stěžovatele byla přiznána podle bodové vyhlášky, a zaměří se pouze na to, zda lze stěžovatelův případ považovat za zvlášť výjimečný případ hodný mimořádného zřetele ve smyslu § 7 odst. 3 bodové vyhlášky. Ani v tomto ohledu však kasační stížnost není důvodná.

[31] V první řadě Nejvyšší správní soud uvádí, že městský soud se všemi argumenty stěžovatele zabýval a vypořádal se i se znaleckým posudkem MUDr. Petra Fialy, na který stěžovatel opakovaně odkazuje. Jeho rozsudek tudíž nelze považovat za nepřezkoumatelný.

[32] Dále je třeba zdůraznit, že podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nejsou v kasační stížnosti přípustné námitky, které *stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl*. To se týká námitek, že stěžovatel nemůže najít zaměstnání v rámci oboru, který vystudoval (protože se nemůže pohybovat v prašném prostředí staveb) a že přiznaná výše odškodnění nepokryje ani náklady na zdravotní péči spojenou s úrazem.

[33] Ohledně výkladu § 7 odst. 3 bodové vyhlášky odkazuje Nejvyšší správní soud především na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 12. ledna 2011 sp. zn. Cpjn 203/2010 (publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu pod č. 50/2011) podle něhož výše odškodnění za ztížení společenského uplatnění určená na základě celkového bodového ohodnocení stanoveného lékařským posudkem (§ 7 odst. 1 bodové vyhlášky) již sama o sobě představuje náhradu za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti. Předpokladem zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky je existence takových výjimečných skutečností, které umožňují závěr, že zejména vzhledem k uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti, kupříkladu při uspokojování jeho životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na povolání, dalšího vzdělávání a možnost uplatnit se v rodinném, politickém, kulturním a sportovním životě, i s ohledem na věk poškozeného v době vzniku škody na zdraví i na jeho předpokládané uplatnění v životě, nelze omezení poškozeného vyjádřit jen základním odškodněním za ztížení společenského uplatnění.

[34] Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že ochrnutí lícního nervu a jeho následky jsou již zohledněny ve výši „základního“ odškodnění přiznaného stěžovateli podle znaleckého posudku MUDr. Fialy, který na základě bodové vyhlášky ohodnotil ztížení společenského uplatnění stěžovatele 600 body a podřadil jeho případ pod položku 0181 – traumatická porucha lícního nervu těžkého stupně. Potíže stěžovatele, které jsou přímým důsledkem ochrnutí lícního nervu (kosmetický defekt, problémy při jídle), tedy nelze považovat za důvod pro zvýšení odškodnění podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky. Stěžovatelův případ se v tomto směru nevyznačuje ničím, pro co by jej bylo možné považovat za závažnější než případy jiných osob se stejným zdravotním postižením, není tedy výjimečným případem hodným mimořádného zřetele.

[35] Znalecký posudek MUDr. Fialy sice uvádí, že je stěžovatel společensky těžce hendikepován a jeho kosmetický defekt mu způsobuje psychické trauma, žalovaný však ve správním řízení shromáždil důkazy svědčící o tom, že se stěžovatel společenského života účastní a zveřejňuje jej na veřejně přístupné sociální síti Facebook, tedy prakticky o opaku. Stěžovatel nepředložil jiné důkazy, které by jeho tvrzení podporovaly. Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že MUDr. Fiala je znalcem v oboru zdravotnictví pro různá zdravotnická odvětví se zvláštní specializací neurologie. Do jeho odbornosti náleží hodnocení zdravotního stavu stěžovatele z hlediska neurologického, nikoli jeho společenského života či psychického stavu, jak správně upozorňoval žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti. Služební orgán tedy zcela správně opatřil k tvrzenému společenskému hendikepu a psychickému traumatu stěžovatele další důkazy, které toto obecné, ničím nepodložené konstatování znalce vyvrátily.

[36] Nejvyšší správní soud dále odkazuje na výše popsané skutkové zjištění žalovaného, že stěžovatel v posledních dvou letech předtím, než utrpěl služební úraz, závodně neboxoval (viz bod [6]). Stěžovatel opakovaně namítá, že se mohl k boxu vrátit a nelze dovozovat, že ukončení jeho aktivní boxerské kariéry nesouviselo se služebním úrazem, avšak pomíjí, že ve vztahu k těmto tvrzením jej tíží důkazní břemeno, které neunesl. I tuto okolnost tedy městský soud posoudil správně.

pokračování

[37] Nejvyšší správní soud neshledal ani nic, co by otřásl závěrem správních orgánů a městského soudu, že by stěžovatel v důsledku služebního úrazu zcela ztratil potenciál uplatnit se a vydělávat si na živobytí vlastními silami. Jak vyplývá ze správního spisu (z posudku o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Tábor ze dne 17. prosince 2012), míra pracovní schopnosti stěžovatele poklesla o 10 %. Důvodem bylo zdravotní postižení uvedené v položce 13a kapitoly VI přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), tedy 13) *paréza lícního nervu, 13a) lehká forma, vyloučení oka z vidění*. Jak již Nejvyšší správní soud uvedl výše, toto postižení se promítlo v „základní“ výši odškodnění stěžovatele dle § 7 odst. 1 bodové vyhlášky. Pokles pracovní schopnosti o uvedenou míru by takové postižení způsobilo každému. Z tohoto pohledu nelze nic vytknout závěru městského soudu, že případ stěžovatele nelze považovat za výjimečný ani hodný mimořádného zřetele. Stěžovatel navíc dle svých vlastních slov v současné době působí jako trenér boxu, což je bezesporu povolání vyžadující určitou fyzickou zdatnost. Nejvyšší správní soud proto považuje za nepravděpodobné, že by stěžovatel nemohl získat i jiné zaměstnání.

[38] Nejvyšší správní soud tedy přisvědčil městskému soudu, že zjištěný skutkový stav nesvědčí o tom, že by stěžovatelův případ byl zvlášť výjimečným případem hodným zvláštního zřetele, a proto nebylo na místě zvýšit jeho odškodnění za ztížení společenského uplatnění podle § 7 odst. 3 bodové vyhlášky.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud tedy neshledal kasační stížnost důvodnou, pročez ji zamítl podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Rozhodl tak bez jednání v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s.

[40] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. července 2021

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu